

ACC. N:R M. 6538:1-15
Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Uppvidinge. Adress: Furåkra, "Kråksnäs."
Socken: Klghult. Berättat av: Laufbr: Erik Jansson.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1822. i Klghult socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen berör en f.d.

Trollkonig Snickare och Bande.

Vol: 1.

Fidor: 1-13.

Obs! Min Fader, bemålde sagoberättare är känd till namnet f.d. vid
Lunds Univ: Folkminnesarkiv: så
vidare rekommendationer förs
Obehärliga.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 4.6537:1-13

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
 Härad: Uppvidinge. Adress: Turåkra, Kräkshäla.
 Socken: Ålgshult. Berättat av: Lantbr.: Frank Jansson mfl.
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1822. i Ålgshults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7,

Vid tiden 1850. bodde i Kräkshult en (1.
 "Undantagsgobbe", som hette Jon San-
 nels-son. I unga år var han snickare och
 småbrukare i Rotillabo, Ålgshults socken,
 men köpte på äldre dagar, Möre gård
 i Kräkshult i samma socken. Vid 1880.
 var Sannels-son "Undantagsgobbe" och hade
 av innatur från gården, som han sen
 August överlagit. Så snickade Sannels-
 son lite vad han förmådde. Min fa-
 der sade, "Sannels-son var en stilla, be-
 skedlig, jättsam gobbe, men redades han
 i onödan var han ej kolig att tas med,
 för han satte Urbdunna (Siarré) på sina

ACC. N:R. *M. 653B:1-15*

Landskap: *Småland.* Upptecknat av: *Carl Viking*
 Härad: *Uppvidinge.* Adress: *Turåkra³ Prästnåla.*
 Socken: *Ålgö.* Berättat av: *Lentor: Frank Jansson.*
 Uppteckningsår: *1940.* Född år *1892* i *Ålgö socken.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

ovänner, så di höllt på & gå åt." Om må-
 gan sårat sig svårt och hade starkt
 blodflöde och kom in till Saniellssan,
 så "Ghände han bloen må dä samma".
 Han stannade först sin stora "Morak-
 ka," sen gick han till Hörnskäpet och tog
 ut en liten svarvad träask i vilken
 han hade små kilar å "Höjfräms".
 Så doppade han en sådan kil i blodet,
 frammanlade några ord, högen liten skä-
 ra i sin huggeskobbe och inslag kilen,
 och strax stannade blodet, så det kom
 ej en droppe. Sen släppte gobben åter klo-
 kan igång, tvättade såret och lade plåster

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6537:1-15Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikingHärad: Uppvidinge.Adress: Furåkra, Kråksmåla.Socken: Ålgshult.Berättat av: Lantbr: Frank Jansson, m.f.Uppteckningsår: 1940.Född år 1892 i Ålgshults sockenLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV3.

på, och det läktes fort för Samuelsson kuu (3.
de boka ett synnerligen gott pläster. Oh!
Min far blev gift till Kråkskult i första gif-
fet med Anna Stina Pers-datter 1848. Hennes
far hette Per Nilsson och min fader övertog
Nilssons gård. En morgon på våren 1848.
gick far ganska tidigt en morgon kl: 8 till
Århagen för att bygga en s.k. "Skjultstätt",
se teckning n:o 1. Far tog med sig 8
man. Framkammen till plåtten skul-
le han hugga en stor en till s.k. "kra-
nar", se x till stället. Samt far satte ryan
till roten i den stora enen, så segnade han
på knä, det kändes, som far huggit in ryan

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikingHärad: UppvidingeAdress: Furåkra i Kriksmåla.Socken: Älgshult.Berättat av: Lantbr. Yrsk Jansson, of.Uppteckningsår: 1940.Född år 1822 i Älgshultssocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

venstra knäet; men yxan satt i enen. När⁽⁴⁾
 far dragit yxan ur enen var det litet
 bättre med knäet, men "Vörk enbarmligt."
 Han försökte taga sig hem, men det tog
 lång tid, ty det var $\frac{1}{4}$ mil till hemmet.
 När far rent omsider malkades hem-
 met, så kom hans svärfar honom till
 mötes, och "Ropade," "Yrsk, har du hogget
 dej nu i vårbrädska, då va yrubeligt." När
 far komt fram till Per Nilsson, så talte han
 om precis hur det tillgick. Så sade Nils-
 son, "Då va ledamt att ja inte kom i-
 tid att säga åt dej att Jan Sanjelson har
 befallss inte röra "Stora En" för då ä verk."

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking.
 Härad: Uppvidinge. Adress: Suråkra, Kråksmåla.
 Socken: Ålgård. Berättat av: Lantbr: Isak Jansson.
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1822 i Ålgårdsköken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

insatt i enen, men läggede du Isak, (5.
 ja ska skynda mej ner till Jan Saniel-
 son & tala om för du rikat ut. Saniel-
 son så "så va lersamt att Isak skulle så-
 ka te hogga i "Store En", men ja ska
 opp te Isak, han på lov ha jätts må de
 förbästa, för han har en gruvli värk".
 Så tog han en präak ur hörnskapet,
 en säkkrass & ett snöre. När han kom opp
 till farmin så stack han ett likt bäl
 på knäet, tog likt blod på & små stic-
 kor, som läga i asken och lade dem åts-
 där. Sanielson var binden ett par ru-
 par & en Östrumörgås, men han tog supar-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6530:1-15Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl Vikberg,Härad: Uppsvidinge.Adress: Juråkra, "Kråksmåla."Socken: Stghult.Berättat av: Lantbr. Yrak Jönsson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1822 i Stghultssocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

na. sen smörgåsen i handen, & så bar (6.
det iväg till enen. Där satte han in de 3 små
stickorna i kugget i enen bant om säckpa-
san och smetade färsk kagädesb äter. Efter
detta var gjort var "värken som bortblivit"
för farmen, så på eftermiddagen kunde
han oka oxarna och ära i åkern. Far
talade däram flera gånger för mig. Jag
sade, "Far kan det vara möjligt? Han
sade, "Tror du inte va fardin säger poj-
ke, då må du skäms!" Far hällde ingen
moträgelse; han var kåd för att va
en "kväll gobbe." En annan sägen ka-
lade far om, som berörde Jan Danielsson.

ACC. N:R. M. 6537:1-15Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl Viking.Härad: Uppsvidinge.Adress: Furåkra, Kräksonsås.Socken: Älgshult.Berättat av: Lantbr. Isak Hansson m.f.Uppteckningsår: 1940.Född år 1822. i Älgshultssockna.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

och hans grannne bonden Daniel Petters.
 Senne och hans hustru Lenna = Skina plä-
 gade anlita en elak Keta "Annica På Spu-
 kabackarna". Bostad invid bemälda
 backar å gamla Kalmar-Äkspö-Lands-
 vägen i Kräksmålaröcken. En vår kom
 Annica till Daniel Petters & skulle "säkra"
 djuren mot förgörning den kommande
 sommaren. Så kallade en av Daniel
 Petters kor, men samma dag kalva-
 de Jon Danielssons "onutafiska". Annica
 passade på & ta råmjölken från Jon Dani-
 elssons ka. så när hans sänhusken kom in
 till honom med slävan, då var det ej

ACC. NR. M. 6537: 1-15
Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Uppvidinge. Adress: Suråkra "Kräksmåla"
Socken: Rieghult. Berättat av: Lantbr: Erik Jansson
Uppteckningsår: 1940. Född år 1822 i Rieghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Råmjölk i den utan rest blottblandat &
vattnen. "Jaså, då ser ut på då viset," så
sagde Danielsson, "kan bra då för kunnica
ä i byn, men då ska ha på skit för
sitt bevärr. hade ja tänkt därpå när
ja ta kalven från koa, så kunde ja
väl säkrat då kräka & mjölka, men
nu kan ja inte göra något att försä
& dygn gått tillända. Hur "säkrades" ka
ka & mjölk? Ja, när kalven var född tog
men litet av kaus gädel och bekvä-
de därmed ett kort på kalvens nos, sen
gick det ej för hexas att förgöra djuren
eller "ta mjölka." Ovi! Nu var och är sedan

Landskap: *Småland.*Upptecknat av: *Earl Viking,*Härad: *Uppvidinge.*Adress: *Luråkra, "Kräksmåsa"*Socken: *Älgåhl.*Berättat av: *Lantbr.: Yrak Jansson, v. 1889.*Uppteckningsår: *1940.*Född år *1889.* i *Älgåhls socken.*LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

hos oss den att av råmjölken de 4 för-
sta dygnen efter kalningen, gräddas
man s. k. "Råmjölkspannkaka". Givet-
vis måste kalven få sin del av råmjöl-
ken. Obs! Åftersam Annica berättar om Sanjels
samt råmjölk, så hade Sanjel Petters ka-
mjölkat gruvligt mycket med råmjölk.
Man lagade i ordning "pannkakben-
kar och Bräpannor (Plätpannor) till 12.
stora pannkakor, som skulle gräddas
i den stora lersstenugnen. Pannkak-
gräddning från gammal tid, se bekräftning
No 2. Mkt säg lovande ut och 12. stora
pannkakor sattes in på den varma "Erlen".

ACC. NR. 46.6531:1-15Landskap: Småland.Uppptecknat av: Earl VikingHärad: Elfsvidinge.Adress: Turåkra "Kräksmåla."Socken: Ålgö.Berättat av: Lautbr. Yrak Gussow.Upppteckningsår: 1940.Född år 1889. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

("Erlén, så heter ngnens botten hos oss.") Även (M.
Annica skulle hava en stor piann
kaka med sig hem för sina besök.
Obs! Om en sked frängde en elak lukt
ut från ngnen. Man tog bort "Elgus-
tärpan" för att se in i ngnen. Vilken
syn! "Gylarje bunka och Bräpauua" jämte
färska kagädsel över mer på Erlén." Så
såges att Annica skulle spotta 3 gång-
er åt ngnen och sagt, "Nu har ja inte
här mera att göra, Jan Danielsson har
var min överman!" Så tog han sin kys-
ka och gick hem. Obs! En pigga, som den
tiden hade tjänst i Daniel Peters gård.

ACC. N:R. 46-6531:1-15

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge. Adress: Juråkra, "Kråksmån."
Socken: Ålgö. Berättat av: Lautbr. Erik Jansson.
Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV77.

har sedermera berättat därom för (11.
min far m. f. annars hade förhålligen be-
mällda äventyr ej kommit till allmän-
hetens kännedom.

Vidare berättade min fader att Johan-
nielsson skulle vara så styv i magi-
ska konster att han kunde rita opp en
människobild t. ex. på ett träd och sen
skjuta därpå, så dog den person han
åsyftade om han var 10 mil borta från
plattan. Jan Danielsson hade en vin-
ter en stor rygga, som stod på "Me".
En kall vinternatt hade en varg va-
rit framme och slitit juuret från

ACC. N:R. M. 6531:1-15

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge. Adress: Turäkra = Kråksmåla
Socken: Ålgö. Berättat av: Lantbr. Erik Jansson
Uppteckningsår: 1940. Född år 1822 i Ålgöbacken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

suggan, men han levde under svåra
plågor, så där han slakta honom.
På e.m. samma dag skulle Jans-
Danielsson i bön köra ett par oxar till
"Gjärebrunnen" (= Bybrunn utanför byn)
för att vattna dem. När han kom till
"Gjärebacken" så satt där en stor han-
varg och grinade, så händerna lyfte
fram. Oxarna blevo rädda och slo-
sig från Danielsson och sprunga hem.
När han kom hem och hunnit binda
in oxarna, så gick Danielsson in och
tog ut sin Bössa, så ritade han
opp en figur på ett präd i prädgr-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. W. 6531:1-15

Landskap: Småland. Upptecknat av: Eselb Tikius
Härad: Uppvidinge. Adress: Turåkra "Kråksmåla.
Socken: Hjghult. Berättat av: Lautbr: Erik Jansson.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1899. i Hjghultssockna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV13.

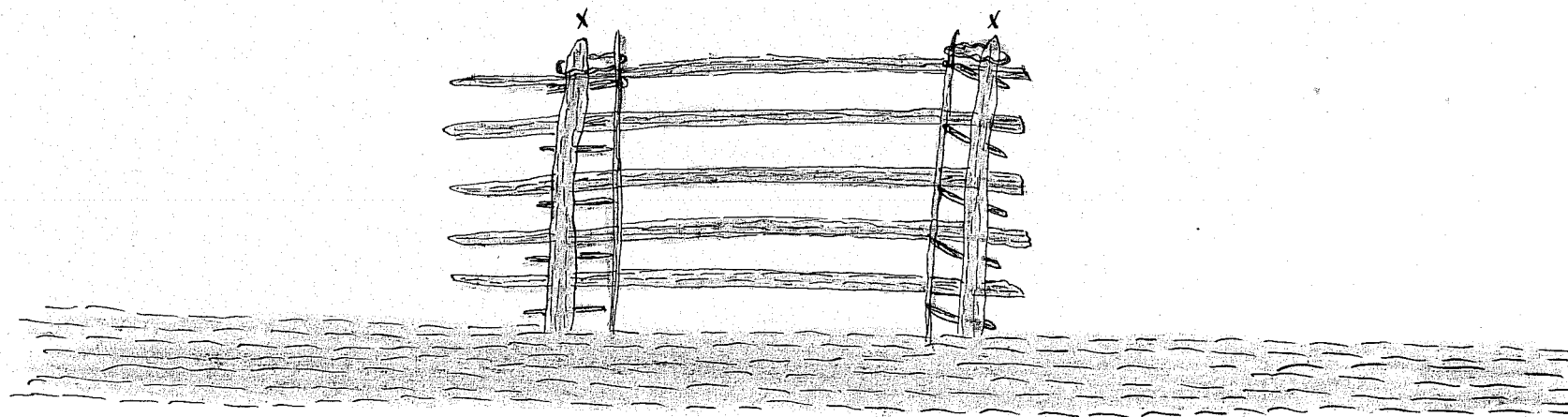
den. Sen sade han, "Ja kan tänka (13.
mej att dä ä du din fuling, som
i mått fället mi stora nå, & skäm-
de mia oxar från mej, men nu så
fäller ja dej!" Så svängde Danielsson
bössan 3 gånger över huvudet och
mumlade något ofattbart; sen sköt
han på figuren på trädet. Därefter
sade han åt sin son och tjänstbedräng-
en, "I kan nu gå upp te backen ätter
vargen!" Som gunga och punna vargen
död. Men inget skattis rymtes på
vargkroppen. Så slöt min far sina
berättelser om Jan Danielsson.

Skriv endast på denna sida!

Nº 1. Gamla tidens "Skyfflestäcka".

ll. 6537:1-15

14.

Nº 2. "Gräddning av råmjölkpannkaka."
Minnesbeckning från Krokshult i Älg-
hults socken. Öst!
Mycket gammal Ugn!

Nb. 6537:1-15

15.

